

EPISTOLA *f*
AD NOBILISSIMOS FRATRES
REINHARDOS
CONRADUM FRIDERICUM

J. U. D. CELEBERRIMUM
ET
CAROLUM LUDOVICUM

IN TRIBUNALI FEDITUM CAMER. DRESD.
AB ARCANIS EPISTOLIS

QUA
DE MERITIS
PERILLUSTRIS PATRIS

**I O. FRIDERICI
REINHARDI**

REGI SARMAE ET PR. ELECT. SAX. A CONSIL. IN
TRIBUN. REDIT. ET RER. METALL. AC
TABULARII DIRECTORIS

Die XIII. Decembr. MDCCXXI. placida senectute defuncti,
breviter exponit,

Eorumque animos, ob hunc casum tristi-
tia plenos, consolatur

M. HENRICUS AUGUSTUS SCHUMACHERUS,
ILLUSTR. GYMNAS. GRIMANI CONRECTOR.

VIRI NOBILISSMI CONSULTISSIMIQUE,

Ravina omnino atque acerba fuerunt
vulnera, quae ab eo usque tem-
pore domui ac familiae vestrae
illustri inflata sunt, cum a VO-
BIS discedere, & Grimae in Gymna-
sio principali bonas artes & literas
docere iussus sum. Quae si me-
cum reputo, & altius, ut decet, per-
pendo, tanto majore dolore
ac desiderio afficior, quan-
to gravior mihi jactura acci-

dit, quam ex praemature omnium obitu percepi. Saepe adhuc
recordor tristissimi illius diei, cum de morte Nobilissimae matris
vestrae JO. SUSANNAE, pietate, sapientia, animique castimo-
nia commendatissimae, nuntius ad me advolarer. In hac enim
exquisitissimae virtutis femina, **VVECKIANI & REINHAR-**
DIANI sexus salutaris Sospita, tantam inelyta domus vestra ja-
cturam fecit, quae in hac mortalitate deploranda potius, quam

refarcienda erat. Hunc tristissimum casum alius brevi intervallo sequebatur, qui non minorem omnibus & singulis, ex gente vestra ortis, doloris ictum intulit, cum Nobilissimus Splendidissimusque Affluis, DOEBNERUS, diem obiret supremum, qui summis pacis bellique rebus in aula Regia & Elect. Saxonica admotus, & in superiori Rationum publicarum Collegio Consiliarius omni meritorum amplitudine ornatus fuit. Vix animadversus haec funera firmati in novo versabantur luctu, cum immatura morte, in optimo aetatis flore, extinctum vidistis fratrem natu maximum, JO. GEORGIUM, qui paterni generis splendorem dotibus perquam egregiis tuebatur. Ut enim iis doctrinae studiis, quae ab humanitate nomen habent, optime imbutus, & inprimis in antiquitatum studio, amplissimo Historiae campo, itemque Juris utriusque scientia, ac rerum agendarum prudentia, exercitatus erat: ita pariter promeritam eruditionis laudem, & debita laboris ac diligentiae praemia ac honores, non sine summa Parentum laetitia obtinuit, propterea quod a Potentissimo Poloniarum Rege, & Patriae Patre indulgentissimo, in summo Senatu sacro, Consiliarii dignitate ornatus est. In quo gravissimo munere suas partes egit, & variis ingenii monumentis, luci publicae expositis, & passim celebratis, gentis vestrae splendorem auxit, & satis suo exemplo demonstravit, quanta ingenii vis in REINHARDIS lateat, & quam illustribus notis se ubique prodat. Magnum certe ornamentum vestrae familiae singulare hoc fratris exemplum promittebat, quod majora in dies incrementa, vestra etiam virtute ac doctrina, cepisset, nisi praematura mortis vis Vobis, & omnibus, id desiderantibus, sustulisset. Sed cur recentendo veteres casus adeo vobis molestus sum, *Nobilissimi Domini?* cur moerorem ob membram ac desiderium eorum, quos in oculis tulistis, renovare audeo? Remedia potius doloris acerbis Vobis quaerenda, & a me adhibenda, essent, hoc praefertim tempore, quo domus vestra splendida novo iterum luctu opprimitur, & capitis sui mortem tam perenni fletu deplorat, ut omnem penitus jucunditatem amissam esse existimet. Lugetis enim

nam, & merito quidem Iugos, Patrem, non natura tantum, & cura, insignem, sed multis variisque meritis, non minus in gentem vestram, quam patriam, & in primis aulam Regiam, cumulatissimum ornatisimumque. Hoc tam gravi vulnere superiora illa, quae vix confluuisse videbantur, singula recrudescunt, & aliam alia sequitur calamitas, & vos, velut in perpetuo esiduoque luctu, tangit, & nisi modis adfuerit, prope conficit. Sic quarta demum vice mentibus vestris ictus inferre, & constantiam experiri videtur DEUS, & vobiscum idem fere agit, ut Spartani quondam Patres, qui filiorum suorum indolem per vulnera ictusque explorare contendebant. Tanto gravior autem *optimi* hujus *Patris* iactura, tantoque acerbior familiae vestrae vulnus conigit, quanto major meliorque ille fuit, quem am sit, qui jam meritorum immortalitate celebratus, antequam e mortali corpore excessit. Longum quidem vitae spatium natura ei tribuisse vult, eo, quod diuturna lucis usura frui, & inter homines agere licuit; vobis tamen, omnibusque bonis, praematurus accidit illius obitus, qui cum erudito orbi maximum detrimentum attulit, tum inprimis aulae Regiae, cui se totum tradidit, dolorem gravissimum comovit. Ut enim merito acerba semper & immatura eorum mors videtur, qui immortale aliquid parant, teste C. Plinio Caecilio Secundo: ita iacturam inprimis Excellentissimi hujus Consilarii dolemus, qui ad commune Reipublicae bonum omnia consilia convertit, & nihil prius, aut antiquius habuit, quam ut DEO O. M. cultum exhiberet, Regi potentissimo fidem praestaret, patriae salutem auget, & eruditi orbis gloriam omni studio conservaret. Longe alia mentis fuit, atque illi, qui voluptatibus dediti, in diem vivunt, & vivendi causas quotidie finiunt, honesta potius nunquam non cogitavit, & memoriam sui egregijs operibus extendit. Sic nulla mors non repentina ei accidit, utpote quae inchoatum semper aliquid abruptum. Quae opera & facta egregia si pace vestra; VIRI NOBILISSIMI, enarrare, & breviter tantum, ob nimiam festinationem, attingere audeam, minus praestarem, quam vellem ac deberem, cum multitudo me obruit, & enarrantem quasi confundit.

Eximiam tamen *optimi Patris* pietatem tacitus nullo modo præterire possum, cui merito, tanquam omnium virtutum fundamento, quo regna & principatus firmantur, felices rerum successus acceptos retulit, & omnium rerum principium ab hac inprimis fecit, Timoleontis exemplo, qui nihil rerum humanarum sine divino Numine agi putabat, sæpeque dixit, & ingenue fassus est: *unam pietatem felicitatis suae fuisse adjumentum.* Audi vi ego, & tacite mecum miratus sum, quanta animi religione, quanta veneratione quantoque ardore, non minus matutino, quam vespertino, tempore preces ad DEum fundere, eumque hymno sacro celebrare laboraverit. Cum de oraculo divino, de Historia, vel ex Sacro Codice, vel ex satis coetus sacri desumpta, institueretur sermo, satis multum que ostendit, in religionis disciplina, & rerum sacrarum peritia haud secus se versatum esse, quam qui longo usu & exercitatione in hoc studio profecerunt. Ex quo pietatis fonte multae, & optimae quidem virtutes, pereunni fluxu promanarunt, quae in quotidiano rerum usu non in abscondito latere, sed omni loco & tempore proruperunt. Norunt illi omnes, qui coram Tribunali reddituum & rerum metallicarum eum iudicem viderunt & audiverunt, quam constanter iustitiae rationem habuerit, & omnes actiones, omniaque consilia & suffragia, ad solam ejus normam, pro ea, qua praeditus erat, Juris scientia retulerit. Nunquam animo meo excident memorabiles illae voces, quas sæpe ex ore Aristidis nostri percepi, cum diceret: *Se id semper agere, ut studio & voluntate offenderet neminem, aequum tamen omnibus praeberet.* In qua iustitia cum juxta Tullii, Romanae eloquentiae Parentis, sententiam, maximus virtutis splendor sit, quae suum cuique tribuit, DEO cultum, Regibus fidem, majoribus reverentiam, minoribus comitatem, oppressis praesidium, dubiis consilium, & probis innocentiam, praecipua omnino ejus gloria Illustri REINHARDO tribuenda est, quo magis eadem floruit. & nominis sui memoriam immortalem reddidit. Si ex mente Isocratis, Graecorum oratoris celeberrimi, verum est, quod nemo dubitat: DEum praecipue ju-
 sti

his favere iudiciis, eorumque labores fortunare, conatus ac consilia ad bonos exitus deducere, mirum nobis videri non debet, Consiliarium nostrum Regium tanta in omni re felicitate usum esse, ut, quae inceperit, ad optatum perducere finem potuerit. Quae divina virtus multas ex se alias virtutes produxit, & ut non sine causa a sapientibus ceterarum virtutum parens & alitrix appellatur: ita filias suas, sapientiam, constantiam, & temperantiam, nunquam a se dimittit, sed arctissimo cognationis vinculo copulatas habet. Veram huius rei imaginem in Divo JO. FRIDERICO intueri licet, qui cum sanctissimam matrem, iustitiam, debito amore ac cultu prosequeretur, comites pariter ejus assiduas, sapientiam, constantiam, & temperantiam, habuit, iisque maxime animum suum oblectavit. Sapientiam enim, quam rerum divinarum & humanarum scientiam vocamus, omni studio acquisitam in deliciis habuit, & quae cum a Graecis, in quorum libris evolvendis & legendis omnem curam adhibuit, tum Romanis sapientiae Doctoribus, hausit, ea vel in Jurisprudentiae campum transtulit, vel ad vitam honeste ducendam adhibuit, & rerum usu demonstravit. Neque minus constantia in eo eluxit singularis, quam tamen non rigorem esse voluit, sed gravitatem, facilitatem & lenitatem temperatam, & ad eventus temporum accommodatam. Sive enim de Republica sententias diceret, sive de rebus arduis statueret, omnia prius ratione & animo secum reputavit, quae vera jam judicata firmiter retinuit, nec ulla unquam ratione se a laudabili proposito deduci passus est. De temperantia multa proferri possunt exempla, memoria digna, quae vel animi moderationem, vel corporis continentiam, vel frugalitatem, libidini maxime adversantem, satis declarabunt. Ut enim veteres Romani hanc virtutem omnium genitricem, imo bonae valetudinis matrem, teste Valerio Maximo, appellarunt & frugi hominem omnia recte facere existimarunt: sic optimo jure de Illustri Patre vestro affirmare possum, quod bonam prosperamque valetudinem qua usque ad extremam senectutem usus est, & animi alacritatem, frugalitati suae attribuire potuerit. Ab ea voluptate, quam in con-

viviis

vix intempestivis alii, alii in laetis delicatisque ciborum generibus quaerunt, quibus ventres complent, ut in Libidinem prorumpat, longe remotus fuit. Num semel in die cibum cepit, & bis ventrem onerare, more Romanorum, in vitio posuit. Hoc moderato cibi & potionis usu vires magis corporis reficere, quam opprimere, quaesivit, eam ob causam, ut aptiores expeditioresque essent ad maximos labores inscipientes, & cum dignitate sustinendos. Divino quodam munere ac dono hanc diligentiam, & studendi cupiditatem, ei innatam esse existimo, qua divi Patris sui, majorumque, vestigia persecutus, qui sub ditione imperioque Potentissimi Regis Borussiae in Marchia, & praesertim sede rerum Brandenburgicarum, *Berolini*, ubi inclytus JO. FRIDERICUS Anno MDCXLIIX. prid. Cal. Jun. susceptus & educatus, ubi literis non minus, quam egregiis vitae & aulae exemplis, confirmatus, qui, inquam, omnes iis temporibus diligentiae gloria & nominis celebritate, floruerunt. Assidue enim cogitavit de peragendis laboribus, non, ut multi solent, qui, dum in hoc laudis & gloriae campo versantur, floribus duntaxat se oblectant, industriae vero fructus, unde ad se gloria, & ad patriam utilitas, perveniat, minus capere student. Quam viam cum rectius meliusque iniret, & in celeberrima Academia Julia a V. Cl. *Hermanno Conringio*, *Christophoro Schradero*, aliisque, ad studendi & scribendi industriam magis excitaretur, tanta legendi & discendi vi ac impetu inflammatus est, ut vix diligentiae modum constitueret. Nactus erat in hac mercatura bonarum artium principes & duces, quorum alter interiores Historiae Germanicae rationes enucleabat & ad tabulas accurate pernoscendas, ad documenta veteris aevi inspicienda, viam demonstrabat, alter ei ad ingredienda & suscipienda optimarum artium studia, & eloquentiam rite excolendam, exemplum praebebat. Sic literarum scientia egregie imbutus Augustam Triboccorum se con-
salit, ut *Boeclerum*, & *Obrechtum*, Daum viros Historiae & pruden-
tinae civilis clarissimos audiret, & ex consuetudine *Bebeliana*
in

in primis antiquitatibus annum confirmaret. His rebus cum laude confectis, non satis habuit in Germaniae Academiis omnis politioris doctrinae fundamenta percepisse, externos etiam, & praecipue Batavos salutare Doctores contendit, & inter eos praecipue Jo. Fridericum Gronovium, Jo. Georg. Graevium, Tanaquill. Fabrum, & alios, audiit, eorumque consiliis in studiorum cursu usus omni fere eruditionis parte mentem exornare operam dedit. Quamdiu in his locis vixit & versatus est, nihil quicquam de diligentia sua & discendi cupiditate, remisit, & in literis Graecis ac latinis, utpote quae cultoribus, ad aliorum nitentibus, verum & immortale diligentiae praemium, reddunt, omne tempus consumsit, ita quidem, ut paucos in hoc studio sibi pares habuerit, & cum Doctoribus etiam non sine laude paria fecerit. Ea nunquam mente fuit, qua vulgus, cum existimat, has literas negotiorum peritis obesse magis, quam prodesse, iis praecipue, qui in aulis Principum, & amplissimo munere vitam agunt. Sed diligentia ejus admirabili factum est, ut literae non minuerent famam ejus, sed majora in dies incrementa adderent, ut non tantum delectationi, sed usui pariter, & adjumento in arduis negotiis essent. Tandem animum induxit, insigni eruditionis laude cumulatus, exterarum quoque regionum & urbium situs lustrare, moresque civium ac rationem imperii aspicere, & hoc instituto in Galliam, secundo rerum usu, profectus, & Parisiis diu multumque versatus, omnis elegantioris doctrinae ornamenta, ad quae non leviter industria sua jam dudum inflammatus erat, amplificavit, & multis variisque acquisitis ad prudentiam subsidiis, mirabilem in modum cumulavit. Neque intermisit cum Britannis sagacissimis literarum commercia instituere, quorum sibi amorem egregia diligentia, rerumque optimarum scientia, conciliavit, qui conspirantibus in ejus laudem sententiis, doctrinam praedicarunt. Tantis itineribus magna cum laude & utilitate confectis, tantisque studiorum laboribus peractis, in aulae luce versari, & pro-

B

sus

sua prudentia patriae commodis inservire, omni cura & studio nifus est. Ad honores vero non festinatione, quae Auctore, lacteae ubertatis scriptore, Tito Livio, improvida & coeca est, sed consilii maturitate, & summo in Rempubl. amore, ascendere voluit. Postquam enim in patriam felici auspicio reversus est, Divo FRIDERICO VVILHELMO, Pr. Electori Brandenburg. officia exhibuit, qui pro animo suo indulgentissimo in vicinam Pr. Elect, Saxonis aulam ei demigrare permisit. Cognitus hic ingenii & diligentiae fama, summisque aulae Proceribus optime commendatus cum esset, omnes, qui de ingenio aliquid poterant judicare, cognitione & hospitio dignum existimant. Cum primum Pr. Electori, Divo JO. GEORGIO II. innotuit, statim munus, quod est ab arcanis Curiae sanctioris epistolis, benigne clementerque ei commisit, & res interiores administrandas ejus fideli tradidit. In his Reipubl. Saxonicae negotiis honeste integreque versantem Pr. Elect. Brandenburgicus in patriam revocavit, novoque & insperato Consiliarii honore ornavit, & ornatum una cum FRIDERICO, Filio suo, Regis titulo ac dignitate fulgente, magni aestimavit, & pari clementia complexus est. Interea temporis Saxoni Electori, FRIDERICO AUGUSTO, Patriae Patri clementissimo, a Deo & fortuna tribuebatur, ut, cum acerrimus Hungariae propugnator, & omnium immanissimorum hostium victor fuisset, primus in gente, sua Rex Poloniae electus regnum capesseret, qui de novo operam illustri Consiliarii nostri, cognita & perspecta fide, quam Divo Avo, & Patri optimo, praestiterat, flagitavit, & sibi a Consiliis in Tribunali redditum fructuumque metallicorum esse voluit, eumque ad curam arduarum Saxoniae rerum accipere. In quo munere magnam prudentiae existimatione floruit, & id unice egit, ut omnes veri Consiliarii partes exleret, & diligentiae suae fructus in Saxones converteret. Expresit certe hac dignitate ornatus imaginem Licius Muciani, qui, ut Corne-

lium

lius Tacitus, sagax ille gravitatis Magister, scribit, consilio & prudentia quondam valuit, & apte judicando Vespasiano, Imperatori, dubitanti, opportune suavit, ut, quod agendum esset, ageret. Pari modo celeberrimus REINHARDUS summas atque selectissimas Reipubl. regendae artes cum egregia Juris scientia conjunxit, & omnia consilia ad Regis potentissimi honorem, & patriae commodum, contulit, & eadem semper diligentia ac fide officio suo satisfacere elaboravit. Testatur id non tantum Saxonia, ejus incremento praeclare servit, sed Germania etiam ingenii vim, atque excelsas animi dotes mirata, pleno ore saepe ac diligenter REINHARDUM laudat ac celebrat. Quae fide ac diligentia id tandem adeptus est, ut a Serenissimo Rege munus Praefecti sanctioris Tabularii, quod arduum omnino est, obtineret, cum nemo rectius sustinere, nemo dignitus ornare valeret. Quod auspiciato collatum optime administravit, & thesaurum illum perantiquae Saxonicae domus locupletissimum omni opera & labore a caligine, in qua jacebat, a situ carieque confectum, in lucem aulae vindicavit. Quanta in hoc studio illustris REINHARDI merita, quantusque labor fuerit, illi praecipue confirmare possunt, qui vel cum eo molestum hoc opus sustinuerunt, vel egregium ordinem tabularum veteris aevi ab eo institutum, conspexerunt. Quae ardua & graviora Reipublicae & aulae munera tantum abest, ut inelyti nominis Virum fregerint, ut potius ad majora opera conficienda incitarint. Pusillum enim laxamenti sacius non otio hebescere optavit, quod aliis languorem adfert, sed ad literas, animi sui delicias, pro cupiditate erga illas in partem se contulit. Hic otiosus quidem, sed cum Scipione Africano nunquam minus otiosus fuit, nec in hoc proposito cessavit, sed vel destudiis elegantioribus cogitare, vel in solitudine secum loqui solitus est. Prima luce, quod saepe miratus sum, surgens, auroram, Musis sacratam, legendo, meditando, scribendo, consum-

fuit, ne cum reliquam diem tempus negotiis publicis impenden-
 dum esset, de amore in literas, & ardore eas pertractandi, quic-
 quam decederet. Loquuntur ingenii monumenta de inaudita e-
 jus diligentia, & commemorabili eruditione; quae in lucem a-
 spectumque jam prolata sunt. Produco pereruditum illud ac re-
 condita variarum rerum doctrina refertum *Theatrum pruden-*
tiae elegantioris, ex Justii Lipsii libris politicorum erectum,
 in quo & diligentiae singularis, & summae sapientiae lumen
 clarissime elucet, & perpetuus commentarius apparet, ubi per-
 pulchrae observationes, ad Historiam & prudentiam civilem
 pertinentes, tanquam gemmae pretiosae splendescunt, & suo
 quaeque loco nitorem servant, quas non tantum exemplis instruxit,
 sed rationibus etiam confirmavit, & memorabiles sententias ex
 veteri, & nova inprimis, ad seculi nostri negotia utili, Histo-
 ria subjunxit. Hic in togae bellicae negotiis & adjumenta & or-
 namenta, ex quibus Theatrum hoc prudentiae, tanquam ex
 columnis constitutum est, invenire licet quae tanto laudabiliora,
 quanto jucundiora, & tanto jucundiora, quanto laudabiliora ha-
 bentur. Quibus rebus inelytus hic Consiliarius non tantum ad
 elegantiore prudentiam, quam ad politiores doctrinas, & ipsa
 humanitatis studia indefesso labore viam commonstravit. Dici
 non potest, quanto in pretio eruditi hunc librum habeant, ex
 quibus unicum tantum Doctoris mei quondam celeberrimi
C. S. Schurzleischii judicium repetam, quod in secundo Epi-
 stolarum Tomo, ad ipsum ejus illustrem Auctorem scribit:
Dignus conspectu publico liber est, cui nullum alium hu-
jus argumenti praefero, quemque omnibus adhuc editis
antepono, ita me suavitas ejus capit, ita varietas eru-
ditionis me legentem tenet. Gratulor itaque Tibi tantam
scribendi facultatem & copiam, praesertim in difficili

Et ardua aulae provincia, multis laboribus & curis impedita. Nam in hoc ipso libro solus REINHARDUS celestetrimus sua diligentia praestitit, quod Proceres in aula maximi, & meritorum nomine immortales optarunt, ut in eum utiles animadversiones praemunierentur juvenutis causa, extarent. Quod Jo. Chokier confecit, infra tanti operis expectationem fuit, quod Matthias Berneggerus conatus, ad finem perducere non licuit, quod Jo. Henricus Boeclerus in lucem prorulit, in Dissertatione de Politicis Lipsianis, totam hanc rem non exhaurit. Prae aliis ergo labor moliendi & absolvendi hujus operis illustri JO. FRIDERICO relictus erat, quem tanta diligentia succisvis, quod mirum est, horis suscepit, ut omnium voto & expectationi respondens immortalē laudem consecutus sit. Fatear igitur, necesse est, unum fuisse hunc virum, qui limatissimo aulae iudicio satis facere, muneris sui expectationem superare, & exterorum, haud inique de rebus sentientium, desiderium implere aptus idoneusque fuerit. Plura resstant, quae de summa ejus diligentia, si ordine omnia exponenda sunt, dici & praedicari possent, sed multiplici, & in orbem redeunte, labore scholasticō impeditus, & nimia festinatione prohibitus singula haud recensere, aut dignis satis verbis enarrare, aut exornare possum. Mira tamen comitas ejus silentio haud praetereunda est, quae eo saepius mihi in mentem venit, quo magis animo & vultu erga omnes & singulos eam testatam fecit. Hac virtute multos in altissimo honoris gradu collocatos superavit, & inferiorum animos sibi conciliavit. Testes, appello omnes & singulos, qui vel in Confessu publico sententiam, quoties de causis ad summum Regis Tribunal pertineantibus pronunciavit, auribus perceperunt. Attici illius humanissimi mores, ut verum fatear, imitatus est, qui, auctore Cornelio Nepote, tersissimo Romano scriptore, talem se praestitit, ut non tantum par principibus, sed communis infimis poneretur. Ex hac facilitate, & sermone affabilitate, gravitate non nunquam condita, insignem fructum

rulit, cujus ope multorum animos, indignatione ac discordia incitatos, vicit, & pacis consilia proponendo ad concordiam reducere & retinere potuit. Qui elatos sibi spiritus sumebant, & plurima, ut solent, miscere, & maiora concupiscere, studebant, multum de sua superbia & persuasione coeca remittebant, cum humanitatis imaginem in REINHARDO intuerentur. Eodem animo in omnes suos, in desideratissimam CONJUGEM, cujus praematurum obitum ad supremum usque diem deploravit, in filias, pariterque filios extitit, qui ut a prima pueritia excitatissimi ingenii, & maximae expectationis fuerunt: ita insignem Patris committatam debito pietatis & amoris officio prosecuti, nullis unquam moribus, nedum gestibus, indulgentiam laedere ausi sunt, quae tamen alii freti satis molestiae Parentibus exhibent. Hinc factum est, ut ego, quam diu vitae studiorumque vestrorum, VIRI AMPLISSIMI, moderatorem me Dresdae esse voluit, vos eo facilius ad literarum elegantiam & suavitatem perducere potuerim. Ibi expertus sum, quantum ponderis in optimis Parentum exemplis situm sit, & quanto satius liberalia ingenia liberalitate retinere, iisque sponte currentibus calcaria addere. Eventus hoc satis probavit non tantum in Nobilissimis tribus filiabus quae omnes VIRIS, togae bellicae consiliis Excellentissimis, in matrimonium datae, fructus honestae & liberalis Parentum educationis indies proferunt, sed in VOBIS pariter, CONSULTISSIMI VIRI, omnes adhuc experimur & intuemur exactam PATRIS imaginem, ad quam diligenti ejus cura & labore formati & educati estis. Quae eximia ornamenta si animis vestris, ut decet, ponderatis, nihil quicquam dubitationis relinquitur, fore, ut tanto gravior tantoque acerbior ejus jactura VOBIS accadat, quo maiorem splendorem, dignitatem, ac praesidium amisistis, de quibus recuperandis nulla spes superesse potest. Quemadmodum enim in rebus humanis, ut optime nostis, nihil firmum & stabile invenitur, nihil, quod non aliquando corrumpatur, & DEO sic moderante, finem habeat: ita ipse summus rerum arbiter cum

EXCELLENTISSIMO PARENTE aliter agere non potuit, quem vendi satierate, extrema senectute, multisque curis ac laboribus confectum, d. XIII. Decembris hujus anni, ad se evocavit, ut, mortalitate expleta, immortalitatem consequeretur. Nunc demum sempiterno sanctissimoque divini Numinis conspectu, & Angelorum consortio fruitur, & suavissime recreatur, de quo cum in vita cogitaret, & sermonem ex oraculis divinis institueret, lacrimas saepius prae nimio desiderio & cupiditate profundebat. Compos demum factus est voti sui, & firma animi religione, fide, pietate, ac constantia in portum o mari turbido pervenit, ex quo nunquam ad nos in has turbas & miseras redire optabit. Modum igitur luctus & doloris Vestri faciat, velim considerantes, ea, quae DEO O.M. summo rerum humnarum Moderatore, Vobis contingunt, decenti constantia toleranda esse. Frustra desideratis eum, qui aeternis potius, quam terrenis frui optat, frustra desideratis eum, qui nominis immortalitatem consecutus feliciter magis vita migrare potuit, quam mori, qui reliquit VOS FILIOS adultae aetatis honoratissimos, & amplissimas dignitates adeptos, prout hanc felicitatem olim Q. Metello accidisse, elegantissimus scriptor, Vellejus Paterculus, confirmat. Inspicite in omnes fere dies imaginem PATRIS optimam, quam non solum ad intuendum, verum etiam ad mirandum VOBIS reliquit. Sic brevi tempore ad multo majores amplioresque honoris ac dignitatis gradus, quod opto, & unice in votis habeo, summorum aulae Procerum consensu ac voluntate ascendere, & paternam celebritatem ac gloriam augere licebit Ita Valet,

& mihi, ut soletis favete. Scribebam Grimae
in illustri propter Moldam Gymnasio,

d. XVI. Decembris

MDCCXXI.

